

Novák Gábor NYUGATI, A NYUGAT VÉGE

Van olyan, hogy minden összeesküszik ellened – morogtam az orrom alatt, miközben kifordultam a szűkre szuszakolt éjjel-nappaliból az aluljáró olaj-, húgy- és verejtékszagtól terhes világába –, zsebemet negyedliteres energiatital doboza húzta, markomban olvadt csokoládé deformálódott, és vette fel ujjaim vonalát –, van, hogy minden összejön.

néhány napom maradt

Azokban a napokban ütött be a kánikula, fejem felett csikorogva mozdultak a csillagok, és kattantak új, a számomra balszerencsés konstellációba. Főbélőm úgy döntött, kipucolja alólam a lakást, így kasszírozva pár milliót, néhány napom maradt csak kiköltözni. Alig akadt ismerősöm a városban – egyiknél elrámolhattam a sufniba a holmijaim, a másiknál-harmadiknál elhéderelhettem egy-egy éjszakát, teltek a napok, új albérlet nem akadt, és egyszeriben azon kaptam magam, hogy nincs hova mennem aznap este.

A Nyugatihoz magától vitt a lábam – mielőtt áttettem volna végleges székhelyem a falusiból a betonplacc-nihilbe, fővárosban jártamban-keltemben, koncertek után, utolsó vonatot lekéső, szívfájdító-részegségemben nemegyszer töltöttem itt, az aluljáróban az éjjelt. Villanatnyi, alkohol-mosta emlékeim voltak csak a helyről – kartonlapon kuporgó hajléktalanok, örök-átutazó román vendégmunkások, a nagy szemű zsidólány, aki Jews for Jesus-szórólapokat és ragyogó mosolyt osztogatott –, de arra emlékeztem, hogy rendőr nem rúgott belém, közteres nem vegzált, emlékeztem, és úgy döntöttem, hiába a benőtt fejem lágya, egy éjszakát kibírok a flaszteren.

Brandon Doran, flickr.com

Esteledett odalenn az állandó villany-világban, az üzletek sorra zártak, nyűtt arcú eladók, lábukban tizenkét óra ácsorgás és lótás-futás, dobozolták-pakolták el az olcsó aluljáró-portékát, zárták a bódékat, indultak hazafelé mint felhúzzható bádogbabák, botladoztak, metró vagy villamos felé, és annyira fáradtan, hogy tán akkor sem torpannak meg, ha rabló ugrik eléjük késsel – viszi őket tovább a lábuk, a nem-gondolkodás és a közöny luxusa.

meg kell dögleni

Végül egy könyvantikvár és egy cipőbolt mezsgyéjén pakoltam le magam, mellettem gitánó vándorzenész szerelte szét hangszerét, számolta soványan csorranó bevételét, nekiindult, masszírozta ujjából a görcsöt és a Keresztapa tucatszor eljátszott főcímdalát, fejét csóválta, és még odavetette az aluljárónak, „meg kell dögleni ezér’ a kis pénzér’!”

Ahogy telt az idő, ritkult a tömeg, a metró egyre kevesebb embert köpött fel magából, előmerészkedtek, akiket addig visszatartott a szégyen vagy a félelem – bánat-bús képű homokos óvakodott át a színen, tekintete a sokat rugdalt kutyáé, minden mozdulatában ott a megugrás lehetősége, ahogy a lelepleződés veszélye miatti félelem is, ahogy elkapta érdeklődő pillantásomat, felcsillant a szeme, társat látott bennem, következő kalandot, élete lehetséges párját? Lemondóan ráztam meg a fejem, ő meg bocsánatkérő-fájdalmas mosollyal odébb állt.

Attila Schmidt, flickr.com

A csokoládét rég elmajszoltam, az energiatartalma hatása múlóban volt, fejem megbicsaklott, szemhéjam nehezült, álom és ébrenlét mezsgyéjén billegve észre sem vettem, mikor a cigánylány mellém penderült, csak mikor már ott állt mellettem, keze a vállamon.

Mondanak a gitánó leányzókról mindenfélét, szemük csillag, arcuk hajnali homály, szívük parázs, láttam már épp elég gally-vékony karú, csipás szemű kamaszlányt, négy-öt szülésbe beleterebélyesedett, mátriárka-szerepbe öregedő, trombitahangú asszonyságot, hogy kétkedve vegyek minden áradozást, mégis, mikor a gesztenyeszín-szemű kishölgy lesimította szoknyáját, hogy csak úgy izzott a szövet, félálomból ébredve-pislogva arra gondoltam, vendégem lehetett minden ömlengés műzsája.

Mellém guggolt, a hajába túrt, rekedt-dorombolóan kérdezte, „Hé, adsz egy cigarettát?”

Legyintettem, nem dohányzom, cigi szál se, pénz még úgy sem – turkáltam a zsebeimben, mit is adhatnék, olvadt-nyomódott félcsomag rágó akadt a kezembe.

A kishölgy köszönte, egy ideig némán csámcsogtunk ketten, aztán felém fordult, a mentol-hűvös sem tüntette el lehelete forróságát, úgy kérdezte, mit csinálok itten.

A válaszra, hogy aludni készülök, kurta hümmögéssel felelt, aztán, mondta, tudna ő szállást, akár egy estre.

Kerítőnek ugyan fiatal volt a fruska, amint guggoltában előredőlt, ujjával ábrákat rajzolt a koszos járólapokra, csikkek-csokipapírok közé, inkább tűnt gyerekeknek, mint asszonynak, de ahogy elnéztem, úgy éreztem, tapasztalt már.

– Fizetni nem tudok – mondatta velem lelkiismeretem, de már tápászkodtam is fel, ő meg vont egy aprót vállacsckáján, rejtelmes mosollyal annyit mondott, ezért a szállásért csak olyat kérnek, aminek hasznát már nem veszem.

a téridő szövete

Felhágtunk az olajfoltos-teleköpködött lépcsőn, bele a forró augusztusi éjszakába – kalauzom fűrgén perdült, rézpénz nyaklánca, vörös blúza villanásait követve is alig tudtam a nyomában maradni, befordult egy szűk, majd egy még szűkebb utcába, mintha minden irányváltással csavart volna egyet a téridő szövetén.

– Miért én?

Úgy nézett rám, mint aki már várta a kérdést.

– Mert szemed van, hogy láss.

Port rúgtam fel, a fejemet ráztam.

– Látni? Ugyan mit?

Kakaskukorékolás, lóprűszkölés – a lány kinyújtott, vézna karjával körbemutatott.

– Ezt.

A változás epicentruma a kis gitánó és én voltunk, a lökés tőlünk indult, és söpört végig a városon. Föld nyelte el, gyom futotta be az aszfaltot, sötétség fojtotta meg köröttünk a közvilágítást, bérházak omlottak a porba, régvolt házak szakadtak fel a földből, nád- és zsindeletetejük kitöltötte a keletkező űrt. Lábunk közt patkány szaladt át, a közelben kuvik szólt, denevér csapdosott. Valahol vizet öntöttek ki nagy toccsanással, a város megtelt neszekkel, emberi zajokkal, éreztem a testek kipárolgását, láttam nyomaikat, hallottam hangjukat – magyar, török, német, arab szavak keveredtek szlávval és a levantei újlatin-habarékával.

deadmind, flickr.com

Emberi arcok villantak fel, testek öltöttek formát, páncél csörömpölt, szurtos kölyök-arc bukkant elénk, tekintetében félelem, tenyér tapadt a szájra, szorította vissza a sírást, aztán sátorponyvák csapkodtak, a szél karavánutak homokját és tevék bőgését sodorta idáig messze délről, kés cikázott a fáklyák fényében, üvöltés, hörgés, mint mikor az oldalba lőtt farkas torkát elönti a felöklendezett vér. Színes selymekbe burkolt alak dőlt el. Kiáltás harsant, fegyver csörrent, férfilábak dobogása döngölte sűrűbbé a homályt.

Valahol messze világítórakéta röppent a magasba, vakító ívet rajzolt. A lány megállt, szimatolt, akár egy pici, éjszakai állat.

– Itt vagyunk.

A ház, amely előtt megálltunk, jellegtelen, fehér falú épület volt, éppúgy lehetett a tizenkilencedik században, mint a huszonegyedikben. Rozsdálló vasajtaján ökölnyi lakat.

– Miféle hely ez?

– Hát csak olyan menedékhely.

épp itt

Keskeny lépcsőn dübörögtünk fel, kettő-négy-sok forduló, átjárók, verejték szagától terhes helyiség, végül egy szobában találtuk magunkat, amit csak az különböztetett meg az eddigiektől, hogy épp itt álltunk meg. A földön ócska matrac, felfeslett huzatából szalmacsomók álltak ki, a fal mellett asztal, rajta kancsó, pohár, borotva, tükör, apró holmik, mind kortalan, az ablak szimpla üvegén, a szakadt muszlinfüggönyön fény szivárgott.

A lány lefekvéshez készülődött, intett, vetközzek, kiszedte fülcimpájából nagy, karika fülbevalóit, az asztalra dobta a nyakláncával együtt. Leültem a matraca, a szétugráló bolhák közé.

– Hol vagyunk?

– Hiszen sejtéd régen. Van út, ami más városokba vezet, van, ami más időbe. Mi, vándornépek, megtaláljuk ezeket az utakat. Visz a vérünk...

– És ez a ház...?

– Az időben is vannak pihenőhelyek.

– Azt kellene kérdeznem, mikor vagyunk.

Hajnalodott, az égen még ott volt az Esthajnalcsillag. Mellettem a lány hason fekve aludt, belesüppedve a verejték-, cigaretta- és kávészagú párnába. Feltápázkodtam, az ablakhoz léptem, kitekintettem a szürkületbe. A város némán, mozdulatlanul álmodta egyszerre sok száz, különböző idősíkbeli önmagát.